

การเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการฝึกทักษะการวิพากษ์วิจารณ์ในการสอน
วิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

นายอวยพร สกุกตัน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-620-7

0114255

i 14020030

A PROPOSED MODEL OF CRITICAL SKILL TRAINING ACTIVITIES
IN TEACHING THAI LANGUAGE AT THE UPPER SECONDARY EDUCATION LEVEL

Mr. Uayporn Sakulton

ศูนย์วิทยทรัพยากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการฝึกทักษะการวิพากษ์วิจารณ์
ในการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

โดย

นายอวยพร สกุดตัน

ภาควิชา

มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายใจ อินทร์มพรรย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สุประคิชฐ์ บุญนาค
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิชฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

สุจิตต์ เพียรชอบ
..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สุจิตต์ เพียรชอบ)

สายใจ อินทร์มพรรย์
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์มพรรย์)

สุวิธนา อุทัยรัตน์
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิธนา อุทัยรัตน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการฝึกทักษะการวิพากษ์วิจารณ์
ในการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ชื่อนิสิต นายอวยพร สกุศลัน

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายใจ อินทร์ทรัพย์

ภาควิชา มัธยมศึกษา

ปีการศึกษา 2526

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทย เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการฝึกทักษะการวิพากษ์วิจารณ์ให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการฝึกทักษะการวิพากษ์วิจารณ์ในการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด สำหรับกลุ่มประชากรซึ่งเป็นครูภาษาไทยจำนวน 121 คน จากโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 19 แห่ง ในเขตการศึกษา 4 ข้อมูลที่ได้นำมาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางและความเรียง หลังจากนั้นก็ได้เสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมแล้วนำรูปแบบที่เสนอนี้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยปรากฏว่า กิจกรรมการฝึกทักษะวิพากษ์วิจารณ์ที่ปฏิบัติในระดับมากตามลำดับคือ การให้อ่านแล้วพูดวิพากษ์วิจารณ์ การให้อ่านแล้วเขียนวิพากษ์วิจารณ์ และการให้ฟังแล้วพูดวิพากษ์วิจารณ์ ส่วนการให้ฟังแล้วเขียนวิพากษ์วิจารณ์นั้นปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

กิจกรรมให้อ่านแล้วพูดวิพากษ์วิจารณ์ที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกคือ ครูและนักเรียนแลกเปลี่ยนกันถามและตอบสิ่งที่ยังสงสัยหลังจากได้อ่าน กิจกรรมให้อ่านแล้วเขียนวิพากษ์วิจารณ์ที่นักเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกคือ การแบ่งกลุ่มช่วยกันเรียบเรียงข้อความแสดงเหตุผลต่อเรื่องที่อ่าน กิจกรรมให้ฟังแล้วพูดวิพากษ์วิจารณ์ที่นักเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกคือ การแบ่งกลุ่มแสดงความคิดเห็นหลังจากได้ฟังการบรรยายจากครู

เนื้อหาที่น่าสนใจวิพากษ์วิจารณ์ในระดับมากตามลำดับได้แก่ ตัวละครหรือบุคคลที่รู้จัก บทประพันธ์ชนิดต่างๆ ภาษาที่ใช้ในสื่อมวลชน หนังสืออ่านนอกเวลา ข่าวและรายการบันเทิงประเภทต่างๆ

ปัญหาที่สำคัญของนักเรียนในการจัดกิจกรรมวิพากษ์วิจารณ์วิชาภาษาไทยคือนักเรียนไม่มีความมั่นใจในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก และ เนื้อหาที่จะต้องเรียนมีมากเกินไปจนไม่มีเวลาทำกิจกรรม ข้อเสนอแนะของครูภาษาไทยก็คือ ครูจะต้องวิพากษ์วิจารณ์ให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง แล้วจึงช่วยให้นักเรียนวิพากษ์วิจารณ์ด้วยวิธีการต่างๆ

รูปแบบที่เสนอประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอนคือ (1) การเตรียมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และการประเมินผลกิจกรรม การเตรียมกิจกรรมเน้นการขยายประสบการณ์แก่นักเรียน การปฏิบัติกิจกรรมเน้นการวิพากษ์วิจารณ์ในกลุ่มย่อยและการรายงานผล

Thesis Title A Proposed Model of Critical Skill Training
Activities in Teaching Thai Language at the Upper
Secondary Education Level
Name Mr. Uayporn Sakulton
Thesis Advisor Assistant Professor Saijai Indrambarya
Department Secondary Education
Academic Year 1983

ABSTRACT

The Purposes of the Study

1. To study thai language teachers' opinions concerning critical skill training activities in teaching thai language at the upper secondary level.
2. To propose the teaching model of critical skill training activities in teaching thai language at the upper secondary level.

Procedures

A set of questionnaires was constructed to collect data from the population consisting of 121 thai language teachers at 19 upper secondary government schools in Educational Region 4. The collected data were analysed by means of percentage, arithmetic means and standard deviation, then presented in table and descriptive form. The researcher proposed the teaching model based on those findings and considered by jury of experts.

Results

The results of the study revealed that critical skill training activities performed at the high level were orderly as follows : critical speaking after reading, critical writing after reading, and critical speaking after listening. But critical writing after listening was performed at the low level.

According to activities concerning critical speaking after reading, the first one, which the students performed at the high level, was the exchange of questions and answers between teachers and students.

According to activities concerning critical writing after reading, the first one, which the students performed at the high level, was to form into small groups to make rational sentences to the matter being read.

According to activities concerning critical speaking after listening, the first one, which the students performed at the high level, was to group for discussion after listening lecture.

The types of content to be criticized at the high level were orderly as follows : characters in literature or well-known persons, various kinds of poetry, the language of mass medium, external reading books, news and entertainments.

The significant problems concerning the performance of critical skill training activities in Thai language teaching were that students lacked self-confidence to express their opinions; and that the jammed subject content in each course caused lack of time for critical activities. The teachers proposed that the teachers themselves should

be able to criticize as a precedent, and then stimulate the students to do.

The proposed teaching model consisted of three significant steps : to prepare activities, to perform activities and to evaluate activities. To prepare activities concentrated on extending the experience of the students. To perform activities ,concentrated on small group discussion and reporting.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ภายใต้ความอนุเคราะห์จาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายใจ อินทร์ทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์
ดร.สุจริต เพ็ชรชอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา อุทัยรัตน์ ที่ได้กรุณาให้
คำปรึกษาและคำแนะนำซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ฐะปะนีย์ นาครทรรพ ผู้ช่วย
-ศาสตราจารย์ ดร.กุสุมา รัชมณี รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธา พิณีจวบถล
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ รองศาสตราจารย์ประภาศรี สีหอำไพ
อาจารย์ปราวณี บุญชุ่ม และอาจารย์รัชณี ศรีไพรวรรณ ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ในการพิจารณาแบบสอบถามและรูปแบบการสอน

ขอขอบคุณครุภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 4 ทุกท่าน
ที่ได้ให้ความร่วมมือ เป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้

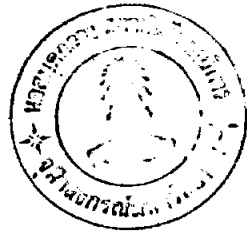
สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบระลึกถึงคุณพ่อและคุณแม่ผู้ให้กำลังใจและความห่วงใย
ในการเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ตลอดมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
อวยพร สักุลตัน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
รายการตารางประกอบ	ด
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการวิพากษ์วิจารณ์	7
งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการวิพากษ์วิจารณ์	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
การศึกษาคนควาข้อมูล	35
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	35
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	36
การส่งและเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	37

สารบัญ

ม

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ	59
	สรุปผลการวิจัย	60
	อภิปรายผล	65
	รูปแบบการจัดกิจกรรม	70
	ขอเสนอแนะ	80
	บรรณานุกรม	82
	ภาคผนวก	87
	ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจแบบสอบถาม	88
	ข. รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากร	89
	ค. แบบสอบถาม	90
	ง. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาแบบ	101
	จ. แบบประเมินผลรูปแบบ	102
	ประวัติผู้เขียน	105

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	สถานภาพของครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 4	41
2	ทักษะวิพากษ์วิจารณ์ของครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย	43
3	กิจกรรมทักษะสัมพันธ์โดยให้ฟังแล้วพูดวิพากษ์วิจารณ์	45
4	กิจกรรมทักษะสัมพันธ์โดยให้ฟังแล้วเขียนวิพากษ์วิจารณ์	46
5	กิจกรรมทักษะสัมพันธ์โดยให้อ่านแล้วพูดวิพากษ์วิจารณ์	47
6	กิจกรรมทักษะสัมพันธ์โดยให้อ่านแล้วเขียนวิพากษ์วิจารณ์	48
7	ค่าเฉลี่ยรวมของกิจกรรมทักษะสัมพันธ์แต่ละด้าน	49
8	เนื้อหาที่นำมาจัดกิจกรรมวิพากษ์วิจารณ์วิชาภาษาไทย	50
9	แหล่งที่มาของกิจกรรมวิพากษ์วิจารณ์วิชาภาษาไทย	51
10	หลักวิชาที่ใช้ในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมวิพากษ์วิจารณ์ วิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	52
11	ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมวิพากษ์วิจารณ์ วิชาภาษาไทย	53